

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 146 191/98-005043
Signatura: vn6rs401

Inspektorát č. 14
Okresní pracoviště Ostrava

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

- Škola / školské zařízení:** Církevní základní škola Přemysla Pittra
Jungmannova 3, 702 51 Ostrava-Moravská Ostrava a Přívoz
- IZO:** 044940998
- Ředitel školy / zařízení:** Mgr. Helena Balabánová
- Zřizovatel:** Biskupství ostravsko-opavské, Msgre. Šrámka 4, 728 02 Ostrava 2
- Příslušný školský úřad:** Školský úřad Ostrava
- Termín inspekce:** 15. - 17. září 1998
- Inspektor:** Mgr. Vladislav Vančura
- Předmět inspekce:** Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání
- Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:** Povinná dokumentace školy stanovená v § 38a školského zákona č. 258/96 Sb., výroční zpráva školy za rok 96-97, písemné materiály ředitelky školy z oblastí řídicí, organizační a kontrolní činnosti, povinná dokumentace školní družiny, používané tiskopisy vysvědčení, rozhodnutí o odkladu začátku povinné školní docházky, písemné práce žáků, hospitační záznamy ČŠI

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

Ředitelka Církevní základní školy Přemysla Pittra zpracovala kvalitní dlouhodobé koncepční záměry školy písemně v době vzniku školy a přiložila je k materiálům, na jejichž základě byla škola zařazena MŠMT ČR (dále jen „ministerstvo“) do sítě škol a školských zařízení. Další rozvoj školy po roce 1996 není v předložené koncepci zachycen.

Ředitelka školy (dále jen ŘŠ) předkládá pedagogické radě plány práce na nejbližší školní rok. Roční plán práce je rozveden do týdenních plánů.

Oblast konceptních záměrů školy a plánování výchovně vzdělávacího procesu má nadprůměrnou úroveň.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Církevní základní škola Přemysla Pittra deklaruje v zařazení do sítě škol, že vyučuje podle programu Obecná škola (čj. 12035/97-20). Učební plán však není dodržován ve všech detailech. Významnou odchylkou, jež není schválena ministerstvem, je to, že ve čtvrtém ročníku není vyučován cizí jazyk. Jeho výuka je zahajována až v ročníku pátém. Rovněž to, že předmět křesťanská výchova je v 1. - 3. ročníku vyučován jako předmět povinný, není v souladu s plánem Obecná škola. Ředitelka školy úpravu učebního plánu Církevní základní škola P. Pittra ministerstvu nepředložila.

ŘŠ zřídila v souladu s § 5 odst. 1 vyhlášky č. 291/91 Sb. speciální třídu, v níž jsou spojeny ročníky 1. i 2. stupně. Ve speciální třídě jsou děti vyučovány podle učebních plánů zvláštní školy. Rovněž tato skutečnost není zachycena v původní koncepci školy, jež byla předložena ministerstvu při zařazování do sítě. Zřízení speciální třídy sice není podmíněno předchozím souhlasem ministerstva, ale bylo by vhodné tuto skutečnost uvést v koncepci školy. Zřízení speciální třídy a výuka podle osnov zvláštní školy totiž s sebou nese nové nároky, např. finanční.

Významnou aktivitou je přípravná třída otevřená původně v mateřské škole, jež je součástí Církevní základní školy P. Pittra. Navštěvují ji děti, které neovládají český jazyk na úrovni, jež by jim umožňovala relativně bezproblémový start v první třídě.

Učitelé vypracovali časově tematické plány učiva. Na škole jsou zřízeny nepovinné předměty. Škola vypracovala individuální programy pro integrované žáky. Individuální výuka integrovaných žáků je realizována vyučujícími v rozsahu doporučeném buď pedagogicko-psychologickou poradnou, nebo speciálně pedagogickými centry.

Plán práce na školní rok 1998-99 byl projednán pedagogickou radou koncem srpna 1998. V době inspekce nebyl předložen v písemné podobě, jelikož byl přepisován do definitivní podoby na počítači. Plán práce pro předchozí školní rok má velmi dobrou úroveň. Kromě plánu pro vlastní základní školu byly zpracovány i dílčí plány pro školní družinu a mateřskou školu, součástí Církevní základní školy P. Pittra.

Učební plán se v některých bodech liší od plánů schválených, proto je úroveň v této oblasti spíše podprůměrná. Nabídka individuální volby vzdělávacích aktivit je nadprůměrná.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

Koncepce Církevní základní školy P. Pittra předpokládá, že postupně bude škola vyučovat žáky od 1. do 9. ročníku. V školním roce 1998-99 navštěvují školu děti prvních sedmi ročníků. Ovšem výuka žáků 6. a 7. ročníku je realizována v jedné ze dvou šestých tříd.

Širší vedení školy je tvořeno ředitelkou školy, zástupcem ředitelky a vedoucí učitelkou mateřské školy. K poradám širšího vedení školy, které jsou svolávány podle potřeby alespoň jednou měsíčně, je přizvána rovněž sociální pracovnice, jež je zaměstnankyní školy.

Při škole je zřízena rada školy.

Organizační struktura školy je nadprůměrná.

3.2 Personální struktura

V školním roce 1998-99 pracuje ve škole 20 pedagogických pracovníků (ŘŠ, zástupce ŘŠ, 14 učitelů a 4 asistenti). Kvalifikovaných učitelů je deset. Čtyři další učitelé absolvovali vysokou školu v jiném oboru než učitelství základních škol a dva získali středoškolské vzdělání ukončené maturitou na gymnáziu. Většina asistentů úspěšně složila zkoušky z pedagogického minima. Procento aprobovaně odučených hodin dosahuje na prvním stupni čísla 33,33. Na druhém stupni je podle přehledu předloženého ředitelkou školy zajištěna stoprocentní aprobovanost výuky praktických činností, přírodopisu a výtvarné výchovy a padesátiprocentní aprobovanost výuky matematiky. Ostatní předměty jsou učeny neaprobovaně.

V dvou odděleních školní družiny pracují kvalifikovaní vychovatelé. Další vychovatel pracuje v centru komunitní prevence.

V mateřské škole, jež je součástí školy pracují dvě učitelky a asistentka.

Pedagogický sbor školy není zcela stabilizován. S rozšiřováním školy rostl i počet pedagogických pracovníků. Jádru sboru při náročné práci vytrvalo, ale někteří pedagogové ze školy odešli.

V pedagogickém sboru jsou zastoupeni rovnoměrně stejným dílem pracovníci ve věkové skupině do 30 let a pracovníci od 31 do 45 let. V kategorii pracovníků nad 46 let se nacházejí dva učitelé.

Vedení školy se snaží využívat aprobovanosti pedagogických pracovníků.

Složení učitelského sboru není z hlediska vzdělávacího programu příznivé, na druhé straně vedení školy podporuje odborný růst pedagogických pracovníků a aktivity učitelů mimo vyučování mají pozitivní vliv na výsledky jejich práce ve škole. Kvalita interpersonálních vztahů je hodnocena jako nadprůměrná, stabilita sboru je průměrná a personální podmínky spíše podprůměrné.

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Součástí plánu práce je program dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s termíny školení. Předložená výroční zpráva za školní rok 1996-97 (zpráva za rok 1997-98 nebyla v době inspekce vypracovaná) neobsahuje bohužel pasáže věnované této problematice.

Nekvalifikovaní učitelé školy mají vytvořeny podmínky, aby při zaměstnání mohli vystudovat potřebný obor. Zatím studuje speciální pedagogiku jeden z učitelů. Další absolvovali přijímací řízení, nebyli však přijati.

Úroveň dalšího vzdělávání učitelů školy je spíše nadprůměrná.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Hodnocení žáků je ve většině případů v souladu s vyhláškou o základní škole. Ve škole je užíváno širší slovní hodnocení. V předchozích letech se objevilo u žáků prvních tříd klasifikovaných v prvním pololetí jedinou známkou i hodnocení chování, což opatření ministerstva nepřipouští. Velmi závažnou chybou v hodnocení žáků je případ žáka 1. stupně, který měl v souladu s celkovým hodnocením na konci školního roku opakovat ročník (neprospěl), a přesto postoupil v rozporu s vyhláškou č. 291/91 Sb. do vyššího ročníku.

Kritéria pro přiznávání nenárokových složek platu jsou součástí pracovního řádu školy.

Kontrolní systém školy není efektivní, pokud jde o kontrolu práce třídních učitelů v oblasti třídní administrativy (vyplňování třídních výkazů, katalogových listů, třídních knih). I když plán kontrol a hospitací nepatří mezi povinnou dokumentaci školy, jeho zpracování a následné naplňování by jistě bylo přínosem.

Kontrolní systém školy má spíše podprůměrnou úroveň. Hodnocení pracovníků ředitelem školy má běžnou úroveň, hodnocení žáků je spíše podprůměrné.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Zápisy z porad vedené v sešitech jsou podrobné. Zápisy podepisují všichni učitelé. Provozní porady organizuje vedení školy podle potřeby. Učitelé zpracovávají přehledy klasifikace za obě pololetí a zprávy třídního učitele s členěním na výsledky vzdělávání, prospěch a celkové hodnocení žáků ve třídě.

Vnitřní řád školy pro žáky (platný od 1. září 1998) obsahuje vyváženou kombinaci povinností a práv žáků, je kvalitně zpracován a předepsaným způsobem přijat pracovníky školy. Vnitřní řád školy je vyvěšen v každé třídě. Ředitelka školy vypracovala rovněž vnitřní řád školní družiny.

Žáci a jejich zákonní zástupci jsou o aktuálních událostech ze života školy informováni pomocí zápisů v žákovských knížkách a v sešitech.

Pro zákonné zástupce žáků pořádá škola místo třídních schůzek tzv. dny otevřených dveří, které plní stejnou úlohu jako třídní schůzky, ale jsou neformální, což rodičům vyhovuje.

Vnitřní informační systém je průměrný. Vnější informační systém školy má spíše nadprůměrnou úroveň.

6. Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace ve smyslu § 38a zákona č. 258/1996 Sb. je vedena. Ředitelka školy předložila i listiny, na jejichž základě bylo rozhodnutí o zařazení do sítě škol realizováno. Škola používá schválené tiskopisy vysvědčení.

U některých rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky chybí doporučení odborného lékaře a pedagogicko-psychologické poradny nebo centra, případně v nich nejsou uvedena čísla jednacích či správních. V jiných případech chybí doporučení příslušné rozhodnutí. Některá rozhodnutí o dodatečném odkladu školní docházky jsou vydávána s odkazy na stejný paragraf vyhlášky č. 291/1991 Sb. jako odklady povinné školní docházky.

V třídních výkazech a katalogových listech objevují kromě běžných nedostatků (přelepování, přepisování a škrtnutí chybných zápisů místo správného postupu oprav chybných údajů novým zápisem s vyznačením data opravy a pracovníka, který opravu provedl) i velmi závažné nedostatky, jež zpochybňují v jednotlivých případech průkaznost třídní dokumentace. Některé části katalogových listů jsou za období dvou či tří let nevyplněny. Chybějí dokonce záznamy o klasifikaci žáků za celý školní rok. V řadě případů má třídní dokumentace vcelku přijatelnou úroveň, která nezaostává za jinými školami.

Ve třídách se běžně vyskytují žáci, kteří zahájili školní docházku s ročním zpožděním. Jen některým z nich byl však povolen odklad školní docházky. Ze samotných katalogových listů (ani z jejich příloh) není jasné, zda žákovi byla odložena školní docházka nebo zda jeho zákonní zástupci porušili zákon, jelikož přivedli dítě k zápisu s ročním zpožděním. V této oblasti nemají katalogové listy žádoucí vypovídací hodnotu.

Vedení dokumentace školy má spíše podprůměrnou úroveň.

7. Výroční zpráva

Výroční zpráva za školní rok 1997-98 nebyla v době inspekce zpracována.

Výroční zpráva za školní rok 1996-97 má všechny náležitosti, které má podle § 17e odst. 2 zákona č.139/1995 Sb. obsahovat.

Výroční zpráva o hospodaření v školním roce 1996-97 se skutečně zabývá hospodařením základní školy za uvedené období. V částech II. a III. je zpracováno vyúčtování mateřské školy, resp. školní družiny za období od ledna 1997 do konce srpna 1997. Ve výroční zprávě bohužel není uvedeno, proč není hospodaření školy a všech jejích součástí zpracováno pro identická časová období.

Tato oblast činnosti školy je hodnocena ČŠI jako nadprůměrná.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet školy přidělený školským úřadem a zřizovatelem umožňuje realizovat vzdělávací program školy a zabezpečuje provoz školy jen částečně. Škola nevybírání finanční prostředky od zákonných zástupců žáků, ale daří se jí (jak je patrné z poslední výroční zprávy o hospodaření) získávat významné finanční prostředky od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, od Ministerstva vnitra ČR, z fondů PHARE a OPEN SOCIETY FUND a hlavně z Holandské nadace katolických potřeb.

Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k schváleným učebním dokumentům hodnotí ČŠI jako vynikající.

9. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Od školního roku 1997-98 se výrazně k lepšímu změnila prostorová podmínky školy. Škola přesídlila do budovy v Jungmannově ulici. Přemístění si vyžádalo nemalé úsilí vedení školy a dalších odpovědných osob jak ve fázi jednání, tak i poté, co škola budovu získala do nájmu. Náročné úpravy si vyžádaly rovněž značné finanční prostředky. Potřebné úpravy ještě budou pokračovat.

Výuka nyní probíhá ve dvanácti kmenových třídách a v učebně výtvarné výchovy. Školní družina i mateřská škola pracují v samostatných místnostech. Škola disponuje dvěma tělocvičnami. V budově školy byly zřízeny byty, jenž slouží v současné době cizím nájemníkům. Školní hřiště bude vybudováno z prostředků záplavového fondu. Školní pozemek hodlá škola zřídit ve dvoře školy (až po pozemních úpravách po rekonstrukci).

Škola je vybavena třemi meotary, episkopem, diaprojektorem, gramofonem, videokamerou, dvěma televizními přijímači s videem, pěti přenosnými magnetofony, přehrávačem kompaktních disků a gramofonem. Jeden počítač slouží pro administrativu školy a další je využíván v školní družině.

Prostorové podmínky školy jsou nadprůměrné. Materiálně technické podmínky školy hodnotí ČŠI jako průměrné. V současné době odpovídají možnostem zřizovatele.

10. Hodnocení psychohygienických podmínek

V organizaci života školy jsou dodržovány psychohygienické zásady. Odpovídá jim rozvrh hodin, přestávky, vybavení pracovních míst žáků i učitelů. Estetický vzhled většiny

učeben a všech chodeb je samozřejmou součástí školního života. Škola zabezpečuje pitný režim.

Psychohygienické podmínky školy jsou nadprůměrné.

Estetický vzhled tříd je rovněž nadprůměrný.

11. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

V době konání orientační inspekce byly hospitovány dvě vyučovací hodiny. Průběh hodin byl ovlivněn obdobím na počátku školního roku, kdy se vyučující věnují opakování učiva probraného v roce předchozím.

Český jazyk

Hospitovaná hodina českého jazyka prokázala vysokou metodickou zdatnost vyučující. Významným pedagogickým činitelem je její asistent. Vyučovací metoda byla adekvátní danému předmětu i tématu. Opakovací hodina splnila svůj účel a prokázala efektivnost práce vyučující v předchozím roce. Žáci prokázali vcelku dobrou znalost probraného učiva, v některých ohledech by se dalo hovořit i o nadprůměrném zvládnutí učiva.

Hodina českého jazyka byla hodnocena jako nadprůměrná.

Anglický jazyk

Ve třídě složené z žáků 6. ročníku byla činnost vyučujícího na opakování probraného učiva. Vyučující pracoval převážně tradičním způsobem (čtení a překlad). Hlavní učivo bylo probráno v úrovni přiměřené žákům 6. ročníku. Při práci se vyučující bude muset více orientovat na ty způsoby práce, které žáky aktivizují - herní činnosti s lexikální a gramatickou náplní apod. Důraz bude tedy muset klást na rozvoj mluvních dovedností žáků. Další vyučující pomáhal žákům se zápisy do sešitů.

Opakovací část hodiny prokázala průměrnou úroveň žáků 6. ročníku.

Hodina anglického jazyka byla hodnocena jako průměrná.

12. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Život školy se řídí kvalitním školním řádem, jenž spolu s osobní účastí pedagogických pracovníků a dalších zaměstnanců školy vytváří podmínky pro dobré vztahy mezi všemi činiteli výchovného procesu. Žáci jsou v duchu zachyceném v řádu školy vedeni k respektování pravidel mezilidských vztahů.

Důkazem výborné práce školy jsou její výsledky v oblasti vzdělávání a výchovy:

- přijetí tří žáků 5. ročníku ke studiu na gymnáziu,
- úspěšná práce výtvarného, tanečního a sportovního kroužku,
- pravidelná účast žáků školy v přehlídkách romských dětských souborů.

Výsledky školy v této oblasti jsou vynikající.

13. Hodnocení výchovného poradenství

Sociální pracovnice vykonává značnou část práce, jež je na jiných školách svěřována výchovným poradkyním. Zajišťuje nezbytný styk s pedagogicko-psychologickou poradnou

a stará se také o řádné zpracování dokumentace integrovaných žáků. Přesto vedení školy hodlá ustanovit výchovnou poradkyni.

Činnost školy v této oblasti je nadprůměrná.

14. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu významně ovlivňují asistenti z řad místní komunity. Jsou důležitým vzorem pro žáky pocházející z romského etnika.

Součástí školy je informační a vzdělávací centrum pro dospělé vedené sociální pracovníci. Škola je aktivním členem občanského sdružení „Hnutí škol R“. Organizuje odborné semináře k romské problematice. Od loňského roku pracuje při škole Centrum komunitní prevence „Čercheň - Hvězda“, v němž mohou děti (i ty, které nejsou žáky školy) smysluplně trávit čas. Škola zajišťuje odbornou praxi studentům pedagogické fakulty a vyšší odborné školy sociálně-právní.

Celou oblast dalších aktivit školy hodnotí ČŠI jako vynikající.

15. Hodnocení činnosti školských zařízení

Dvě oddělení ŠD zajišťují péči o děti od 11:40 do 16:30. Centrum komunitní prevence „Čercheň - Hvězda“ plní úkoly, jež odpovídají z velké části náplni práce školního klubu. Bylo by tedy přirozené prezentovat je ve výroční zprávě jako školní klub a získat na tuto aktivitu finanční prostředky v rámci státní dotace.

Součástí školy je i mateřská škola. Zpočátku (od ledna 1995) byla koncipována jako přípravný ročník základní školy. Kvalitou práce přípravného ročníku se zabývala tematická inspekce 20. května 1998 (čj. 146 238/98, signatura TN6CR301). Od školního roku 1997-98 je mateřská škola určena dětem čtyřletým a přípravný ročník je organizačně součástí základní školy.

Práce součástí školy je hodnocena jako nadprůměrná.

ZÁVĚRY

Pro práci inspektora byly ředitelkou školy vytvořeny dobré podmínky.

Inspekce zjistila porušení obecně závazných právních předpisů. Jde o porušení § 7 odst. 1 vyhlášky č. 291/91 Sb. (odchylky od deklarovaného učebního plánu byly zmíněny v bodě druhém této zprávy). Škola porušila i ustanovení § 10 odst. 7 vyhlášky č. 291/91 Sb. (viz bod čtvrtý této zprávy).

Oblast kontroly třídní dokumentace bude vyžadovat okamžitý zásah ze strany vedení školy. Ostatní úkoly plní ředitelka školy řádně. Pod jejím vedením dosahuje škola velmi dobrých výsledků ve výchovně vzdělávací činnosti.

Nepopiratelnou zásluhou ředitelky školy a jejích spolupracovníků je to, že v místní komunitě tvořené z velké části romským etnikem se vytvořil kladný vztah ke škole a značná část rodičů začíná chápat význam školního vzdělání.

Doporučení pro vedení školy:

- opravit zápisy v katalogových listech a v další třídní dokumentaci,
- doplnit materiály, které chybějí v dokumentaci týkající se odkladů školní docházky,
- opravit a doplnit údaje o škole v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

V Ostravě dne 5. října 1998

razítko

Podpis inspektora:

Mgr. Vladislav Vančura v. r.

Přílohy:

- učební plány školy (čtyři stránky)
 - kopie dopisu MŠMT ČR čj. 10 935/97-20
-

Inspekční zprávu jsem převzala dne 12. října 1998.

razítko

Podpis ředitelky školy Mgr. Helena Balabánová v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Biskupství ostravsko-opavské	26. 10. 98	146 191/98-005043
Školský úřad: Ostrava	26. 10. 98	146 191/98-005043
Rada školy: Ing. Jiří Hořínek, Holvákova ul., Ostrava-Kunčičky (předseda)	26. 10. 98	146 191/98-005043